

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
«ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ»**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. директора ННЦ «Інститут
аграрної економіки»

акад. НААН Ю.О. Лупенко

«03» серпня 2023 р.

«УЗГОДЖЕНО»

Керівник проєктної групи (гарант)
освітньо-наукової програми

чл.-кор. НААН А.О. Гуторов

«13» липня 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДОЛОГІЯ, ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

Рівень вищої освіти

Третій (освітньо-науковий) рівень

Ступінь вищої освіти

Доктор філософії

Галузь знань

07 Управління та адміністрування

Спеціальність

073 Менеджмент

Освітньо-наукова програма

Менеджмент

Київ 2023

Схвалено Вченою радою ННЦ «Інститут аграрної економіки».
Протокол № «8» від «17» липня 2023 р.

Затверджено на засіданні науково-методологічного семінару за напрямками розвитку підприємництва та соціально-економічних проблем села ННЦ «Інститут аграрної економіки».

Протокол № «2» від «12» травня 2023 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Методологія, організація та технологія наукових досліджень» для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 073 «Менеджмент» (освітньо-наукова програма «Менеджмент») усіх форм навчання / Укл. доктор економічних наук, професор В. В. Россоха. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2023. 16 с.

Викладач дисципліни: Россоха Володимир Васильович, доктор економічних наук, професор.

Розповсюдження та тиражування
без офіційного дозволу автора заборонено

© В.В. Россоха, 2023

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрямок підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна (вечірня) форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 6	Галузь знань – 07 Управління та адміністрування	Основний освітній компонент	
Модулів – 2		Цикл професійної підготовки	
Змістових модулів – 2		Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 180	Спеціальність – 073 «Менеджмент»	1	1
Кількість тижнів викладання дисципліни (для денної форми навчання) – 9		Семестр	
Тижневих годин для денної (вечірньої) форми навчання: аудиторних – 6; самостійної роботи – 15		2	2
Кількість викладачів – 1	Освітньо-наукова програма – «Менеджмент»	Лекції	
		22	8
	Рівень вищої освіти: третій (освітньо- науковий)	Практичні, семінарські	
		28	10
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		130	162
		Вид контролю – підсумковий модульний контроль (іспит)	

Співвідношення кількості аудиторних занять до самостійної роботи:
денна (вечірня) форма навчання – 38,5%;
заочна форма навчання – 11,1%.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – формування різнорівневих компетенцій з оволодіння методологією наукового пізнання як вченням про принципи побудови, форми і способи науково-пізнавальної діяльності.

Завдання дисципліни:

- ознайомлення з науковою методологією як вченням про структуру, логічну організацію, методи і засоби діяльності, що включає поняття і категорії, принципи норми і цінності пізнання, його методи, теорії і концепції, які виступають інструментом отримання знання;
- формування наукового світогляду та спеціальних знань з методології науки управління; оволодіння основними різновидами наукової методології;
- засвоєння сукупності правил, прийомів, принципів, вимог та практичного, пізнавального і оцінювального видів наукової діяльності;
- набуття практичних навичок проведення науково-дослідної роботи у менеджменті;
- опрацювання методологічного інструментарію дослідження менеджменту та використання його результатів;
- набуття вмінь і навичок для отримання достовірного знання, яке відображає сутнісні характеристики об'єкта дослідження, перевірений практикою результат пізнавальної діяльності;
- розроблення обґрунтованих висновків, пропозицій та рекомендацій з проведеного наукового дослідження.

Предмет дисципліни – евристична, пізнавальна, пояснювальна, інструментальна, культурологічна та технологічна функції науки щодо отримання достовірного, істинного знання, яке відображає сутнісні характеристики об'єкта дослідження, перевірений практикою результат пізнавальної діяльності.

У результаті вивчення дисципліни здобувач повинен:

знати:

сутнісно-змістовне наповнення та структуру методології, основні різновиди наукової методології, принципи наукового дослідження, відмінності теорії і концепції, зміст парадигми та її роль у пізнанні, специфіку дослідницької та аналітичної діяльності, структуру і основні різновиди наукового дослідження, розуміти методологію як інтегральну систему знань регулятивно-діяльній природи, розрізняти знання про світ і знання про знання.

уміти:

формувати програму наукового дослідження, формулювати проблему дослідження, визначати об'єкт і предмет дослідження, висувати гіпотезу дослідження, використовувати емпіричну базу дослідження, здійснювати науковий опис об'єкта, узагальнення і теоретизування, наукове доведення і аргументацію, висувати наукові ідеї, використовувати методи наукового дослідження, робити висновки і рекомендації за наслідками досліджень.

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
ЗК01. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	РН01. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.
ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	
ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері менеджменту на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.	
СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямках.	
СК04. Здатність ініціювати, розробляти, реалізовувати наукові програми дослідження у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямках та /або складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.	РН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми менеджменту державною та англійською мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.
	РН03. Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у галузі менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямках.
	РН04. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику у галузі управління та адміністрування і

	<p>розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми в менеджменті з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, етичних, економічних, екологічних та правових аспектів.</p> <p>PH05. Глибоко розуміти загальні принципи та методи управлінських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері менеджменту та у викладацькій практиці.</p> <p>PH06. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження з менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми; складати пропозиції щодо фінансування досліджень та/або проектів.</p> <p>PH08. Розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни з менеджменту у закладах освіти.</p>
--	--

Інтегральна компетентність: здатність продукувати нові ідеї, методологічно обґрунтовувати й розв'язувати комплексні проблеми у галузі управління та адміністрування, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, застосовувати новітні методології наукової та педагогічної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Міждисциплінарні зв'язки

Дисципліна та/або її розділи, що передують вивченню дисципліни:

- філософія;
- актуальні проблеми теорії та практики менеджменту;
- методи економічних досліджень;

Дисципліна та/або її розділи, у яких використовують матеріали дисципліни:

- Управління міжнародним аграрним бізнесом;
- Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії з менеджменту.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Методологічні засади наукового дослідження в менеджменті

Тема 1. Філософські аспекти і роль методології в сучасних наукових дослідженнях менеджменту

1.1. Сучасні філософські аспекти розуміння суспільних явищ і процесів. Сутнісно-змістовне наповнення категорії «методологія». Обґрунтування тенденцій розвитку методології. Чинники розвитку, функції і завдання сучасної методології. Структурні рівні методологічного знання.

1.2. Методологія науки управління та її структура. Системно-діяльнісний підхід до методології як систем знань та систем діяльності. Класифікація діяльності методології. Архітектоніка методології науки менеджменту. Структурування за різновидами методології.

1.3. Принципи, парадигми, теорії і концепції наукового дослідження в менеджменті. Принципи наукового дослідження та їх класифікація. Парадигми, парадигмальні зміни та їх роль у пізнанні. Теорія як раціональна форма розвитку наукового знання та її функції. Концепція та її призначення у науковому дослідженні.

1.4. Формування проблеми дослідження в менеджменті. Етапи діяльності в умовах проблемної ситуації. Підстави класифікації проблем. Просторово-часова характеристика проблем. Окреслення, обґрунтування й оцінювання проблем.

Змістовний модуль 2. Елементи комплексу управління

2.1. Програма, процес та основні етапи наукового дослідження в менеджменті. Класифікація наукових досліджень у менеджменті. Основні етапи наукових досліджень та їх характеристики. Функції програми наукового дослідження. Порядок підготовки наукової роботи.

2.2. Емпірична база дослідження в менеджменті. Орієнтована на вирішення завдань інформаційна база дослідження. Функції наукової бази емпіричного дослідження. Компоненти наукового факту. Побудова емпіричної бази наукового дослідження.

2.3. Методи проведення наукових досліджень в менеджменті. Класифікація методів наукових досліджень. Обґрунтування методів наукових досліджень. Аналіз і синтез, індукція і дедукція, моделювання. Якісний і кількісний аналіз, діалектична і формальна логіка.

2.4. Системний підхід до проведення наукових досліджень в менеджменті. Характеристики системності в наукових дослідженнях. Функції системної методології в науці. Системний аналіз та його структура. Послідовність етапів проведення системного аналізу.

2.5. Організація проведення наукового дослідження, підготовка і оцінювання наукової роботи. Розробка питань методології, методики і методичних підходів до наукового дослідження. Застосування методичних підходів для отримання масиву достовірної і репрезентативної інформації. Аналіз інформації, її узагальнення, теоретизування, описання і пояснення фактів, обґрунтування тенденцій і закономірностей, виділення кореляційних і причинно-наслідкових зв'язків. Обґрунтування висновків і пропозицій, розроблення практичних рекомендацій й оцінки якості проведеного наукового дослідження.

4.1. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ для денної (вечірньої) форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин за навчальним планом			
	усього	лекції	практичні і семінарські заняття	самостійна робота
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Змістовий модуль 1. Основи організаційної побудови підприємства				
Тема 1. Філософські аспекти і роль методології в сучасних наукових дослідженнях менеджменту	14	2	2	10
Тема 2. Методологія науки управління та її структура	14	2	2	10
Тема 3. Принципи, парадигми, теорії і концепції наукового дослідження в менеджменті	24	2	2	20
Тема 4. Формування проблеми дослідження в менеджменті	30	4	6	20
<i>Усього за змістовим модулем 1</i>	82	10	12	60

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Змістовий модуль 2. Елементи комплексу управління				
Тема 5. Програма, процес та основні етапи наукового дослідження в менеджменті	14	2	2	10
Тема 6. Емпірична база дослідження в менеджменті	14	2	2	10
Тема 7. Методи проведення наукових досліджень в менеджменті	19	2	2	15
Тема 8. Системний підхід до проведення наукових досліджень в менеджменті	21	2	4	15
Тема 9. Організація наукового дослідження, підготовка і оцінювання наукової роботи	30	4	6	20
<i>Усього за змістовим модулем 2</i>	98	12	16	70
Усього за змістовими модулями	180	22	28	130

4.2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин за навчальним планом			
	усього	лекції	практичні і семінарські заняття	самостійна робота
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Змістовий модуль 1. Основи організаційної побудови підприємства				
Тема 1. Філософські аспекти і роль методології в сучасних наукових дослідженнях менеджменту	14		–	10
Тема 2. Методологія науки управління та її структура	14	2	–	10
Тема 3. Принципи, парадигми, теорії і концепції наукового дослідження в менеджменті	24	2	2	20
Тема 4. Формування проблеми дослідження в менеджменті	30	2	2	20
<i>Усього за змістовим модулем 1</i>	82	10	4	72
Змістовий модуль 2. Елементи комплексу управління				
Тема 5. Програма, процес та основні етапи наукового дослідження в менеджменті	14	2	2	10
Тема 6. Емпірична база дослідження в менеджменті	14	2	2	10
Тема 7. Методи проведення наукових досліджень в менеджменті	19	2	–	15
Тема 8. Системний підхід до проведення наукових досліджень в менеджменті	21	2	–	15
Тема 9. Організація наукового дослідження, підготовка і оцінювання наукової роботи	30	4	2	20
<i>Усього за змістовим модулем 2</i>	98	12	6	90
Усього за змістовими модулями	180	8	10	162

5. ПЛАНИ ЛЕКЦІЙ

Тема 1. Філософські аспекти і роль методології в сучасних наукових дослідженнях

Питання для обговорення:

- 1.1. Сучасні філософські аспекти розуміння суспільних явищ і процесів.
- 1.2. Сутнісно-змістовне наповнення категорії «методологія».
- 1.3. Терміни, поняття, категорії науки.
- 1.4. Філософське обґрунтування тенденцій розвитку методології.
- 1.5. Чинники розвитку, функції і завдання сучасної методології.
- 1.6. Структурні рівні методологічного знання.

1.7. Методологічний аналіз та його об'єкт.

Вправи на використання рівнів методології при проведенні наукових досліджень за темою кваліфікаційної роботи».

Ситуація для обговорення: обґрунтування тенденцій розвитку і нормативного спрямування методології.

Ситуація для обговорення: методологічний аналіз об'єкта валифікаційної роботи.

Тема 2. Методологія науки управління та її структура

Питання для обговорення:

2.1. Системно-діяльнісний підхід до методології як систем знань та систем діяльності.

2.2. Класифікація діяльності методології.

2.3. Архітектоніка методології науки управління.

2.4. Структурування за різновидами методології

Вправи на структурне розуміння методології у сучасній науці менеджменту.

Ситуація для обговорення: методологія як інтегральна система знань регулятивно-діяльної природи.

Ситуаційна вправа: класифікація діяльності та методології.

Тема 3. Принципи, парадигми, теорії і концепції наукового дослідження в менеджменті

Питання для обговорення:

3.1. Принципи наукового дослідження та їх класифікація.

3.2. Парадигми, парадигмальні зміни та їх роль у пізнанні.

3.3. Теорія як раціональна форма розвитку наукового знання та її функції.

3.4. Концепція та її призначення у науковому дослідженні.

Вправи на використання принципів у науковому дослідженні за темою кваліфікаційної роботи.

Ситуаційні вправи: виявлення фактів, які суперечать стійкій теорії наряду наукового дослідження.

Вправи на встановлення парадигмальних змін у розвитку науки управління.

Тема 4. Формування проблеми дослідження в менеджменті

Питання для обговорення:

4.1. Етапи діяльності в умовах проблемної ситуації.

4.2. Підстави класифікації проблем.

4.3. Просторово-часова характеристика проблем.

4.4. Окреслення, обґрунтування й оцінювання проблем.

Вправи на визначення проблем за темами кваліфікаційних робіт.

Вправи на постановку завдань для розв'язання окреслених проблем.

Ситуація для обговорення «Характеристики основних етапів процесу окреслення, обґрунтування й оцінювання проблем у менеджменті».

Виконання контрольної роботи по темах 1-4.

Тема 5. Програма, процес та основні етапи наукового дослідження в менеджменті

Питання для обговорення:

- 5.1. Класифікація наукових досліджень у менеджменті
- 5.2. Основні етапи наукових досліджень та їх характеристики.
- 5.3. Функції програми наукового дослідження.
- 5.4. Порядок підготовки наукової роботи.

Вправа на опрацювання алгоритму процесу наукового дослідження.

Вправи на визначення функцій програми наукового дослідження.

Вправи на окреслення етапів процесу наукового дослідження.

Вправи на розроблення програми наукового дослідження.

Тема 6. Емпірична база дослідження в менеджменті

Питання для обговорення:

- 6.1. Орієнтована на вирішення завдань інформаційна база дослідження.
- 6.2. Функції наукової бази емпіричного дослідження.
- 6.3. Компоненти наукового факту.
- 6.4. Побудова емпіричної бази наукового дослідження.

Вправи на розроблення раціональної інформаційної бази для розв'язання проблеми наукового дослідження в менеджменті.

Вправи на окреслення складників наукового факту і характеристики його властивостей.

Ситуація для аналізу сформованої емпіричної бази наукового дослідження в менеджменті.

Тема 7. Методи проведення наукових досліджень в менеджменті

Питання для обговорення:

- 7.1. Класифікація методів наукових досліджень
- 7.2. Обґрунтування методів наукових досліджень
- 7.3. Аналіз і синтез, індукція і дедукція, моделювання
- 7.4. Якісний і кількісний аналіз, діалектична і формальна логіка

Вправа на визначення й аргументацію наукових методів і методичних підходів в управлінських дослідженнях.

Вправи на інтерпретацію та обґрунтування методів дослідження

Вправи на використання методів в наукових дослідженнях.

Тема 8. Системний підхід до проведення наукових досліджень в менеджменті

Питання для обговорення:

- 8.1. Характеристики системності в наукових дослідженнях.
- 8.2. Функції системної методології в науці.
- 8.3. Системний аналіз та його структура.
- 8.4. Послідовність етапів проведення системного аналізу.

Вправа на визначення основних аспектів системності дослідження.

Вправа на пізнавальну й практичну діяльність, що ґрунтуються на системному підході в науковому дослідженні менеджменту.

Вправи на визначення послідовності етапів та проведення системного аналізу.

Тема 9. Організація наукового дослідження, підготовка і оцінювання наукової роботи

Питання для обговорення:

9.1. Розробка питань методології, методики і методичних підходів до наукового дослідження.

9.2. Застосування методичних підходів для отримання масиву достовірної і репрезентативної інформації.

9.3. Аналіз інформації, її узагальнення, теоретизування, описання і пояснення фактів, обґрунтування тенденцій і закономірностей, виділення кореляційних і причинно-наслідкових зв'язків.

9.4. Обґрунтування висновків і пропозицій, розроблення практичних рекомендацій й оцінки якості проведеного наукового дослідження.

Вправи на послідовність етапів і побудову алгоритму проведення наукового дослідження.

Ситуація для обговорення: окреслених питань методології, методів і методичних підходів до проведення управлінського дослідження.

Вправа на розроблення плану виконання наукового дослідження й оцінювання його якості.

Виконання контрольної роботи по темах 5-9.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ І ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ

Загальні результати навчання	Методи викладання і навчання	Форми оцінювання
Формування системи знань щодо методології досліджень менеджменту в умовах швидких змін, асоціації України до ЄС і глобалізації світового ринку	Комплексне навчання на засадах системно-діяльнісного підходу до освітнього процесу та створення умов для проведення наукового дослідження	Індивідуальне виконання контрольної роботи (1-5)
Обґрунтування методологічних засад, принципів положень, прийомів, методів, методичних підходів, методик, мети, завдання наукових досліджень в менеджменті	Проблемне навчання (обґрунтування наукової проблеми, робочої гіпотези, мети і завдань наукового дослідження)	Участь у дискусії при обговоренні методів (1-5)
Оволодіння основами наукової методології і різновидами методологічного інструментарію для набуття вмій і навичок ефективного	Ситуаційне навчання (моделювання, конструювання, екстраполювання, варіювання, планування, прогнозування)	Кейси (1-4)

проведення науково-дослідної роботи		
Дотримання принципів компетентнісного підходу, академічної доброчесності і академічної культури	Презентація результатів науково-дослідного доробку в системі знань і діяльності відповідно до вимог	Індивідуальний освітній проєкт Командний освітній проєкт

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ

Робота у семестрі – 60 балів

Іспит – 40 балів

Разом – 100 балів

Види робіт	К-ть	Макс. балів за одне	Умови нарахування балів	Разом
Робота на практичному занятті	11	1	Активність на семінарських заняттях: – активна участь – 1 бал; – пасивна участь – 0,5 балів.	11
Колективні форми підготовки кейсів	4	1	Командні завдання	4
Індивідуальні форми підготовки кейсів (1-5)	5	5	Індивідуальні завдання	25
Індивідуальне виконання науково-дослідної роботи (1-5)	5	4	Індивідуальне завдання за темою наукової роботи	20
Екзамен	1	40	Письмова робота (2 відкриті питання, 1 аналітичне завдання).	40
<i>Разом</i>				100

Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної шкали оцінювання в національну 4-бальну шкалу та шкалу ECTS

За шкалою університету	За національною шкалою		За шкалою ECTS
	Екзамен	Залік	
91–100	Відмінно	Зараховано	A (відмінно)
81–90	Добре		B (дуже добре)
71–80			C (добре)
66–70			D (задовільно)
60–65	Задовільно		E (достатньо)
30–59	Незадовільно	Не зараховано	FX (незадовільно – з можливістю повторного складання)
1–29			F (неприйнятно – з обов'язковим повторним курсом)

Мінімальний поріг оцінки за роботу в семестрі (допуск до іспиту) становить 30 балів. У разі отримання оцінки «неприйнятно» (нижче 29 балів) здобувач зобов'язаний повторно вивчити курс. У разі отримання оцінки «незадовільно» здобувач має право на два перескладання: викладачеві та комісії. При цьому максимальна підсумкова оцінка після перескладання може бути лише на рівні «достатньо». Замість перескладання комісії, здобувач може обрати повторне вивчення курсу.

ВИМОГИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання успішності за кожним із запланованих видів робіт здійснюється у відповідності до таких критеріїв:

Види робіт	Кількість балів за 1 вид робіт	Критерії оцінювання
Робота на практичному занятті	1	Активна участь на практичному занятті. Аспірант структурно виконує завдання, бере участь у дискусії, презентує результати.
	0,5	Пасивна участь на практичному занятті. Аспірант виконує завдання, не бере участі у дискусії, вчасно презентує результати
Індивідуальний проєкт (1-5)	5	Завдання підготовлено і презентовано вчасно. Доповідь структурована, логічна, послідовна. Доповідач демонструє володіння матеріалом, здатність відповісти на запитання аудиторії та бере активну участь в обговоренні
	3-4	Завдання підготовлено і презентовано вчасно. Доповідач демонструє володіння матеріалом, здатність відповісти на запитання аудиторії та бере активну участь в обговоренні
	1-2	Завдання підготовлено і презентовано з порушенням термінів представлення. Доповідь структурована і логічна. Доповідач демонструє володіння матеріалом та здатен відповісти на запитання аудиторії
Командний проєкт (1-5)	4	Завдання підготовлено і презентовано вчасно. Доповідь структурована, логічна, послідовна з посиланням на джерела. Доповідачі демонструють володіння матеріалом, здатність відповісти на запитання аудиторії при обговоренні доповіді
	3	Завдання підготовлено і презентовано вчасно. Доповідь структурована і логічна. Доповідачі демонструють володіння матеріалом, здатність відповісти на запитання аудиторії та беруть активну участь в обговоренні підготовленого завдання
	1-2	Завдання підготовлено і презентовано з порушенням термінів представлення. Доповідь структурована і логічна. Доповідачі володіють матеріалом і здатні відповісти на запитання аудиторії
Ігрові форми викладання	1	Активна участь. Аспірант структуровано виконує поставлені завдання, бере участь у дискусії, вчасно презентує результати
	0,5	Пасивна участь. Аспірант виконує поставлені завдання, не бере участі у дискусії, вчасно презентує результати
Екзамен	31-40	Відповіді на питання структуровані, логічні, послідовні, містять елементи системного підходу та посилання на джерела Аналітичне завдання демонструє володіння матеріалом та підтверджує здобуття практичних навичок викладання з використанням новітніх здобутків у менеджменті
	21-30	Відповіді на питання структуровані, логічні, послідовні, містять елементи системного підходу. Аналітичне завдання демонструє володіння методиками, методами й технологіями й набуття практичних навичок викладацької діяльності
	11-20	Відповіді на питання структуровані, логічні, послідовні. Аналітичне завдання демонструє володіння матеріалом
	1-10	Відповіді на питання не структуровані. Аналітичне завдання демонструє володіння матеріалом

ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Виконання навчальних завдань і робота за курсом має відповідати вимогам «Положення про академічну доброчесність в Національному науковому центрі «Інститут аграрної економіки»».

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні джерела

1. Бірта Г. О. *Методологія і організація наукових досліджень* : навч. посіб. Київ : Центр навч. літ., 2016. 142 с.
2. Прокопенко І. Ф. *Методика і методологія економічного аналізу* : навч. пос. Київ : Центр навч. літер., 2008. 430 с.
3. Колесников О. В. *Основи наукових досліджень* : навч. посіб. Київ : Центр навч. літ., 2017. 144 с.
4. Сурмін Ю. П. *Майстерня вченого* : підруч. для науковця. Київ : Навчально-методичний центр «Консорціум з удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2006. 302 с.
5. Сурмін Ю.П., Туленков Н. В. *Методологія и методы социологического исследования* : учеб. пос. Киев : МАУП, 2000. 304 с.
6. Шейко В.М., Кушнарченко Н. М. *Організація та методика науково-дослідницької діяльності* : підручник ; 5-е вид., стер. Київ : Знання-Прес, 2006. 295 с.

Додаткові джерела

1. Андрійчук В. Г. Сучасний аспект методології наукових досліджень. *Економіка АПК*. 2016. № 7. С. 87–94.
2. Петриченко О.А. *Методологія дослідження виробництва продукції молочного скотарства. Ефективна економіка*. 2016. № 12. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/>.
3. Россоха В. В. *Методологія та її роль в сучасних економічних дослідженнях. АгроІнКом*. 2009. № 1–4. С. 50–55.
4. Россоха В.В. *Потенціал аграрного підприємства: методологія дослідження. Економіка АПК*. 2005. № 4. С. 35–40.
5. Россоха В.В. *Методологічні аспекти формування та розвитку потенціалу підприємств аграрної сфери АПК. Економіка АПК*. 2005. № 8. С. 36–42.
6. Россоха В. В., Петриченко А. А. *Методологія дослідження ринку молока и молочної продукції. Стратегія и тактика розвитку виробничо-хозяйственных систем* : сб. науч. тр. . / М-во образ. Респ. Беларусь [и др.] ; под ред. В. В. Кириенко. Гомель : ГГТУ им. П. О. Сухого, 2019. С. 191–197.
7. Россоха В. В., Петриченко О. А. *Прогнозування тенденцій та інвестицій в молочній галузі для забезпечення раціональних норм споживання молока і молокопродуктів населенням. Економіка АПК*. 2019. № 12. С. 16–27.
8. Россоха В. В. *Методологічне обґрунтування ефективності біоенергетики. Розвиток біоенергетичного потенціалу в сільському господарстві* : матеріали доп. V-го міжнар. наук.-практ. семінару (Київ, 7-8 лют. 2020 р.). Київ : Наукова столиця, 2020. С. 129–130.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Робоча програма
навчальної дисципліни
«Методологія, організація та технологія наукових досліджень»**

Укладач: **Росоха Володимир Васильович**

Відповідальний за випуск **Гуторов А. О.**

Друкується в авторській редакції.

Видання та друк – Національний науковий центр
«Інститут аграрної економіки»
03127, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2065 від 18.01.2005 р.